

Lag

om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förbättra den rättsliga ställningen och inkomstmöjligheterna för utlänningar som plockar naturprodukter samt att skapa enhetligare villkor för näringsverksamhet inom området naturproduktsplockning.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter samt om de rättigheter och skyldigheter som plockare och aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen har gentemot varandra.

Med *aktör inom naturproduktsplockningsbranschen* avses i denna lag den som när visum söks bjuder in plockaren till landet samt den som inte har bjudit in plockaren till landet men som själv eller för vars räkning någon annan för plockaren ordnar inkvartering, redskap och utrustning för plockning eller fordon med det huvudsakliga syftet att få köpa de naturprodukter som plockaren plockar.

Denna lag gäller sådana i 89 § i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedda naturprodukter som det med stöd av allemansrätten är tillåtet att plocka utan markägarens samtycke.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På utlänningars inresa och utresa samt på deras vistelse och arbete tillämpas utlänningslagen (301/2004).

Rättigheterna och skyldigheterna för plockaren och aktören inom naturproduktsplockningsbranschen under plockarens vistelse och arbete i Finland bestäms i enlighet med gällande lagstiftning och bestämmelserna i denna lag. Ett avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i denna lag till nackdel för plockaren är ogiltigt.

Om rättsförhållandet mellan plockaren och aktören inom naturproduktsplockningsbranschen uppfyller de kriterier för ett arbetsavtal som anges i 1 kap. 1 § 1 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001) tillämpas den lagen i stället för denna lag.

4 §

Plockarens rättigheter

- En plockare har rätt att
- 1) sälja de plockade naturprodukterna till den som plockaren själv väljer,
 - 2) byta ut en inkvartering och mathållning som ordnats av en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen mot en annan inkvartering och mathållning som plockaren själv valt, om syftet med inresan inte förändras,
 - 3) själv bestämma tidpunkten för inresan och utresan,
 - 4) själv bestämma tidsschemat för plockandet.

5 §

Tillförlitligheten hos aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen ska vara tillförlitlig. Den som inte är tillförlitlig får inte vara verksam som aktör inom naturproduktsplockningsbranschen enligt 2 § 2 mom. En aktör anses inte vara tillförlitlig om

- 1) aktören under de tre år föregående åren i sin näringsverksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för bestämmelserna i denna lag,
- 2) aktören under de tre föregående åren upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tulen tar ut, eller
- 3) aktören har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på aktörens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder.

Om aktören inom naturproduktsplockningsbranschen är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför, eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

Vid bedömning av tillförlitligheten hos en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen kan de omständigheter som avses i 1 mom. beaktas för sådana i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) avsedda registrerade företag och organisationer som har en direkt eller indirekt koppling till aktören eller till personer som avses i 2 mom.

6 §

Skyldigheter för aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen

- En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen är skyldig att
- 1) ge plockaren introduktion i
 - a) plockning av naturprodukter och förhållandena i Finland,
 - b) de rättsliga förhållandena mellan aktören inom naturproduktsplockningsbranschen och plockaren,
 - c) plockarens rättigheter och skyldigheter i Finland,
 - d) allemansrätten,
 - e) vem som ger råd och rättsskydd,
 - f) andra än i underpunkterna a—e avsedda omständigheter som är viktiga för plockningen,
 - 2) följa skördeläget och bidra till plockandet på ett sådant sätt att plockaren har förutsättningar att få så stora inkomster som möjligt,

- 3) tillhandahålla plockaren inkvartering som uppfyller kraven i hälsoskyddslagen (763/1994) samt lämplig mathållning,
- 4) tillhandahålla plockaren besiktade fordon för färd till plockningsplatserna och för transport av naturprodukterna,
- 5) tillhandahålla plockaren redskap och utrustning för plockandet,
- 6) se till att plockaren känner till aktörens gällande minimiinköspriser för naturprodukterna samt de kostnader som tas ut hos plockaren, och redan före plockarens ankomst till Finland, när det gäller en aktör som vid ansökan om visum inbjuder plockaren till landet,
- 7) hålla myndigheternas kontaktuppgifter tillgängliga för plockarna så att dessa ska kunna ge respons om aktören,
- 8) i förväg på den adress som arbetarskyddsmyndigheten offentligt har uppgett meddela var plockarnas baser finns.

7 §

Betalning av intjänade belopp och förbud mot debitering av kostnader

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen ska kontinuerligt tillhandahålla plockaren aktuell information om intjänade belopp och ska innan plockaren lämnar landet betala det fulla belopp som plockaren har tjänat in med sitt plockande.

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen får inte av plockaren ta ut

- 1) avgifter för rekryteringen eller för tjänster med anknytning till resorna till och från Finland,
- 2) ränta på eventuell finansiering av plockarens resekostnader,
- 3) avgifter för fullgörandet av de skyldigheter som avses i 6 § 1 och 2 punkten,
- 4) oskäligen avgifter för fullgörandet av de skyldigheter som avses i 6 § 3—5 punkten.

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen är dessutom skyldig att i sina avtalsvillkor se till att den som handlar för aktörens räkning eller företräder denne inte av plockaren tar ut någon sådan avgift som avses i 2 mom.

8 §

Arbets- och näringsbyråns uppgifter

Arbets- och näringsbyrån bedömer om en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen är tillförlitlig på det sätt som avses i 5 §. Bedömningen ska göras för ett år åt gången på ansökan av aktören.

Arbets- och näringsbyrån ska övervaka att de villkor som anges i 5 och 7 § uppfylls och ge ett utlåtande om saken till en beskickning eller en arbetarskyddsmyndighet som begär att få ett sådant.

Arbets- och näringsbyrån ska tillsammans med arbetarskyddsmyndigheterna ge råd om tillämpningen av 4—7 §.

9 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheterna med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskydds-samarbete på arbetsplatsen (44/2006), om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

En arbetarskyddsmyndighet har rätt att få en översättning till finska, svenska eller engelska av den information och de handlingar som är nödvändiga för tillsynen, om myndigheten inte kan utföra sitt tillsynsuppdrag på grundval av information eller handlingar på originalspråket.

Finns det sannolika skäl att misstänka att någon har begått en gärning som är straffbar enligt 10 §, ska arbetarskyddsmyndigheten anmäla detta till polisen för förundersökning. Anmälan behöver emellertid inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs.

10 §

Brott mot lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen som trots arbetarskyddsmyndighetens uppmaning om att undanröja eller rätta till de förhållanden som strider mot bestämmelserna

- 1) försummar en skyldighet som anges i 6 §,
 - 2) inte tillhandahåller information om intjänade belopp på det sätt som anges i 7 § 1 mom.,
 - 3) bryter mot förbudet i 7 § 2 mom. mot att ta ut avgift eller ränta, eller
 - 4) handlar på det sätt som avses i 2 § 2 mom. utan ett gällande beslut om tillförlitlighet,
- ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter* dömas till böter.

I fråga om fördelningen av straffansvaret mellan en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen och dennes företrädare tillämpas bestämmelserna i 47 kap. 7 § i strafflagen (39/1889).

11 §

Rätt att få information och skyldighet att bevara handlingar

Arbets- och näringsbyrån och arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen få sådana uppgifter och handlingar som är nödvändiga för den övervakning och tillsyn som föreskrivs i denna lag.

Arbets- och näringsbyrån och arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter och dem som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om fullgörandet av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter, uppgifter om verksamhet, ekonomi och kopplingar eller uppgifter om fullgörandet av skyldigheter enligt denna lag, om uppgifterna är nödvändiga för att utreda den tillförlitlighet som avses i 5 §.

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen ska bevara de uppgifter som hänför sig till fullgörandet av skyldigheterna enligt denna lag så att en arbetarskyddsmyndighet vid behov kan granska uppgifterna utan svårigheter. Aktören ska bevara uppgifterna i två år efter utgången av plockningsåret.

12 §

Ändringssökande

I fråga om arbets- och näringsbyråns beslut om tillförlitligheten hos en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 14 juni 2021.

Helsingfors den 4 juni 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Arbetsminister Tuula Haatainen